

Framework afgræsning

31. marts 2019

Introduktion

Følgende dokument søger at sammenligne lovgivning mht. at sætte kreaturer på græs i Danmark og Sverige.

I dokumentet gives en vurdering i forhold til de 3 niveauer: 1) Fysiske rammer, 2) etiske rammer og 3) kontrollen af lovgivningen

Ved afgræsning opholder dyrene sig udendørs på et græsareal, hvor de har mulighed for at optage en del af deres foder i form af græs. På forskellige bedrifter kan græsningsarealet være beliggende i forskellig afstand fra staldområdet. Adgang fra staldområdet til græsningsarealet foregår via en såkaldt *drivgang* eller *drivvej*.

Især drivgangene volder problemer i store besætninger, idet der ofte vil være stor afstand fra staldbygninger til græsmarken. Drivgange kan således udgøre en belastning for køernes lemmer.

En DJF rapport opsummerer fordele og ulemper ved afgræsning således:

”Fordele og ulemper ved afgræsning må antages at variere fra besætning til besætning, idet velfærden vil være afhængig af de specifikke forhold såvel i marken som i stalden i den enkelte besætning. Sammenlagt tyder den eksisterende viden dog på, at velfærden generelt vil være bedre ved afgræsning, givet at der tages højde for vejrforhold og hensigtsmæssig udformning af drivveje.”

Brug af afgræsning i Danmark

I den danske lovgivning er der ikke krav om at dyrene skal på græs, dog med undtagelse af følgende to grupper: Malkekvæg, der i en overgangsperiode holdes i bindestalde samt kvier, der holdes på fuldspaltegulve skal sættes på græs i en periode.

En undersøgelse gennemført i 2.816 danske malkebesætninger i 2003 og 2004 fandt, at 74 pct. af disse besætninger anvendte afgræsning. I knap halvdelen af disse besætninger kom køerne på græs både dag og nat, mens lidt over halvdelen kun brugte afgræsning i dagtimerne (daggræsning). Undersøgelsen viste også, at anvendelse af afgræsning var faldende med stigende besætningsstørrelse.

Tjek flg. afsnit om der skulle være nyere undersøgelser:

Der findes ikke nyere opgørelser over afgræsningsfrekvensen i Danmark, men en telefonisk rundspørge blandt 10 kvægbrugskontorer i 2007 viste, at kvægrådgiverne vurderede, at ca. 50 pct. af malkekvægbesætningerne havde deres kreaturer på græs. Dette skøn inkluderer økologiske malkebesætninger, hvor der er krav om afgræsning. Da, der typisk er mange store besætninger, som har deres køer inde, er den relative andel af køerne, som kommer på græs mindre end 50 pct. - nok nærmere de 25 pct.

Med de stadigt større besætninger antages antallet af køer på græs i dag at være langt lavere.

Brug af afgræsning i Sverige

I Sverige er der specifikke regler for både malkekvæg og for andet kvæg. Reglerne er udspecificeret på:

- a) Geografi (3 geografiske områder i Sverige)
- b) Periode på året
- c) Ungdyr (specificeret i fødselsmåned) og øvrige dyr

Afhængig af placeringen i disse 3 kategorier er der krav om ophold på græs imellem 1 og 4 måneder.

AP1. Analyse på tre niveauer

	Danmark	Sverige
Niveau 1 – fysiske rammer	<p>Malkekvægsbesætninger har i gennemsnitsstørrelse på ca. 200 køer.</p> <p>Vejrforholdene i Danmark betyder at dyre kan være ude i 5-6 mdr (lidt kortere tid om natten). Der skal derfor være beskyttende foranstaltninger mod vejrliget (læ og skygge)</p>	<p>I Sverige er den gennemsnitlige besætningsstørrelse 85køer</p> <p>Vejrforholdene i Sverige.....</p>
Niveau 2 – holdning/niveau	<p>Tanken i den danske holdning er at dyrene skal have det godt uanset om de går ude eller inde. Hovedargumentet for ikke at kræve dyrene på græs var økonomiske, idet det ifølge en økonomirapport, der ledsagede udkast til lovgivning fastslog, at en stor del af kvægbruget måtte ophøre såfremt man krævede afgræsning.</p>	<p>I Sverige er den grundlæggende tanke at dyrene skal leve et naturligt liv (Djurskyddslag (1988:534) § 4).</p>
Niveau 3 - Kontrol	<p>Kontrollen foretages via FVST velfærdskontroller. Kontrollen er uanmeldt og der findes guidelines for kontrollen i ” Vejledning om velfærdskontrol i kvægbesætninger Februar 2017”</p>	

Referencer

LBK nr. 58 af 11/01/2017. [Lovbekendtgørelse af lov om hold af malkekvæg og afkom af malkekvæg.](#)

BEK nr. 79 af 23/01/2017. [Bekendtgørelse om hold af malkekvæg og afkom af malkekvæg.](#)

Velfærd hos malkekøer og kalve (L. Munksgaard og E. Søndergaard red.), Danmarks JordbrugsForskning, Husdyrbrug nr. 74, november 2006.

Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om nötkreaturshållning inom lantbruket m.m.; (Saknr L 104 Utkom från trycket den 6 november 2017)

Djurskyddslag (1988:539)